

RÄTTSTOLKARNA

Rätt tolk för rättsväsendet är en rättstolk

Möte mellan Rättstolkarna och Domstolsverket onsdagen den 24 februari 2021 kl. 10:00 på Skype

Närvarande från Rättstolkarna: Lotta Hellstrand, Anna Lundberg

Närvarande från Domstolsverket: Sofia Odelberg, samordningsgruppen för tolkfrågor. Anna Nerhammar, Teknikenheten samt videokonferensansvarig för Sveriges domstolar. Maria Snöberg, Rättsenheten, arbetar med tolkfrågor på Domstolsverket. Helena Malmberg, ekonomiavdelningen Domstolsverket. Catarina Lax, ekonomiavdelningen. Luke Cook, avdelningen för domstolsutveckling. Jenny Lilja, upphandlingsenheten, Domstolsverket. Örjan Johnsson, enhetschef på enheten för ekonomistyrning, har hand om utbetalning till tolkarna.

Vi börjar med att diskutera om Domstolsverket kommer att börja med något annat forum än Skype, med tanke på att Skype inom kort kommer att fasas ut. Anna Nerhammar säger att Domstolsverket tittar på olika lösningar, men både Zoom och Teams ligger i molnet och det får inte Domstolsverket använda.

Domstolsverket har inget nytt att informera om från sitt håll. De fortsätter sitt arbete med tolkfrågorna enligt tidigare struktur i samordningsgruppen för tolkfrågor.

Lotta informerar om medhörning. Problemen med medhörning har tagits upp vid flera tidigare möten men har nu aktualiserats på grund av pandemin. Vi har diskuterat olika lösningar, men det har varit svårt att driva igenom dessa. Föreningen Rättstolkarna informerar om att vi från och med nu kommer att rekommendera medlemmar att inte lämna salen för att gå med och tolka vid medhörning. På grund av pandemin är det olämpligt att sitta i trånga rum och tolka. Det handlar dessutom om tolkens säkerhet. Vi tar också upp att det av tolketisk inte är lämpligt på grund av opartiskheten och risk för sämre tolkning på grund av ljudproblem.

Vad rekommenderar Domstolsverket i nuläget gällande hur förhandlingar ska hållas med avseende på pandemirestriktionerna som gäller alla verksamheter, inklusive domstolarna?

Sofia: Det är som tidigare, Domstolsverket har inte gått ut med generella riktlinjer eftersom varje domstol bestämmer själv. Det görs olika, både när det gäller att jobba hemifrån och åhörare vid förhandlingar och placering i rättssalarna. Det finns nog ingen samlad bild, säger Luke. När man följer domstolarna på intranätet ser man att de arbetar med frågorna.

Rättstolkarna ger två exempel från hur det kan se ut. I ett fall var det en tolk som var bokad till en förhandling dit åtta personer var kallade. I salen fanns ett bord med tio platser. Det var tolken som fick påpeka att det skulle bli alldeles för trångt. Det gick att lösa genom att utnyttja en sal till på samma domstol.

RÄTTSTOLKARNA

Rätt tolk för rättsväsendet är en rättstolk

I flera fall har också tolkar bokats till att tolka i videorum där ett ombud och klient ska sitta, vilket ju är uppenbart alldeles för trångt. Det håller Domstolsverket med om och tycker inte att det borde ske. Det är bra om vi anmäler sådana händelser till berörda domstolar tycker de.

Rättstolkarna understryker kraftigt att det är mycket dåligt att statliga myndigheter inte självmant följer rekommendationer från MSB och Smittskyddsmyndigheten utan ska behöva påminnas om detta. Både Nämndemännens Riksförbund och Advokatsamfundet har framfört samma typ av kritik. Vi redovisar resultaten från enkätundersökningen och påpekar att det både är ris och ros men att flera tolkar har upplevt att domstolarna inte hanterar pandemin på ett ansvarsfullt sätt.

Domstolsverket svarat att de inte göra något eftersom varje domstol och varje ordförande ansvarar för situationen. Sofia påminner om att det ligger en påminnelse till domstolarna om att man kan använda tolk på länk i dessa pandemitider. Domstol.se har information om covid-19 och åtgärder för att förhindra smittspridning. Domstolsverket tar till sig vad Rättstolkarna säger men kan inte tvinga domstolarna att göra något.

Efter mötet informeras vi om att man nu har förtydligat texten på intranätet när det gäller vad domstolarna ska tänka på vid placering av parter i salarna och att inte boka för små salar. Domstolsverket har också fått beskedet av en ledningsgrupp för domstolschefer att om någon har synpunkter på frågor av det här slaget så får den personen vända sig till lagmannen vid respektive domstol, eller till chefsadministratören.

Systemet med simultantolkning på distans är under installation vid fler domstolar. Planen är fortfarande att alla domstolar med undantag för Malmö TR ska ha detta system under 2021. Gällande fler rum där tolkning kan utföras har Anna Nerhammar talat med Förvaltningsrätten i Göteborg om detta. Rättstolkarna har tidigare påpekat att simultanrummet där inte kan användas efter 15:30. Det råder osäkerhet från teknikenheten om detta stämmer. Maria Landén som är tolksamordnare där skulle kontakta Rättstolkarna via mail men det är inte gjort än. Vi följer upp frågan både med Domstolsverket och med Förvaltningsrätten.

Det pågår också förfrågningar om det är möjligt för Göteborgs tingsrätt om de kan upplåta ett rum. Anna Nerhammar berättar att en kollega till henne, Adnan, är på gång att diskutera med Jönköpings Tingsrätt om samma sak. Jönköping har dock gett olika besked till olika personer på Teknikenheten. Men det kan sättas in om bara Jönköping säger ja definitivt. Rättstolkarna berättar att vi är av den uppfattningen att det borde finnas plats i Göteborgs Tingsrätt om bara viljan finns.

Det finns fem stycken rum med simultantolkningsutrustning i Attunda TR. Nacka TR har ett rum. Domstolsverket tror att det räcker för Stockholmsområdet i nuläget. Kommande rum kan bli i Skåne men det är svårt att få domstolar som går med på det. Det planeras dock för tre rum i den nya domstolsbyggnaden i Malmö där både Förvaltningsrätten och tingsrätten ska sitta.

Rättstolkarna tar upp en del synpunkter som är en konsekvens av att publikationen Rättshjälp och Taxor numera inte finns som pdf-broschyr och att informationen istället finns på webbplatsen domstol.se.

RÄTTSTOLKARNA

Rätt tolk för rättsväsendet är en rättstolk

Det är svårt att hitta relevant information, t ex om traktamente. Vi tittar på webbplatsen tillsammans med Domstolsverket som också har svårt att hitta informationen om traktamente. De ska se till att en länk läggs på relevant plats på tolksidorna.

Vi saknar också hänvisning till rättsfall som rör tolkar. Domstolsverket informerar om att det beror på att ett beslut är taget på chefsnivå att Domstolsverket inte ska tillhandahålla rättsfall i samband med Rättshjälp och taxor. Det ska inte se ut som att Domstolsverket förespråkar vissa rättsfall framför andra. Lotta argumenterar för att det kan vara svårt att hitta rättsfall för tolkar som inte har tillgång till rättsdatabaser och liknande resurser.

Råden och rekommendationer som vi tycker saknas, till exempel när det är lämpligt att boka två tolkar och att tolkar ska få förberedelsematerial finns nu på andra ställen. Bästa texten för tolkar att hänvisa till är Domstolsverkets riktlinjer för tolkanvändning i domstol.

Rättstolkarna anser att det är viktigt att det även finns texter på tolksidan på domstol.se vad tolkar kan förvänta sig av domstolen. Till exempel att tolka i de allra flesta fall har rätt att få ut förberedelsematerial. Texterna bör vara mer tolktillvända. Sofia välkomnar konkreta textförslag från Rättstolkarna. Vi kan skriva till tolksamordningsgruppen med våra textförslag men det är Emma Höglund och Maria Sjunneson som har gjort arbetet med att föra över Rättshjälp och taxor till webbsidan.

Information om att tolken ska få ersättning enligt ramavtalet vid exv. avbokning. Vad finns för information om det på Domstolsverkets intranät?

Det står kort om det på intranätet. "Om domstol avbokar tolk mer än 48 timmar innan ska tolken inte få ersättning. Se vidare i avtalet." Lotta tycker att det ska stå med där att helgen inte ingår. Det är flera tolkar som behövt överklaga och det är onödigt att ta upp domstolarnas tid med överklagan om detta när alla tolkar ändå fått rätt i Hovrätten. Det stod tidigare på intranätet när ramavtalet var nytt 2019. Anna Nerhammar håller med och ändrar texten vid sittande bord så att det nu även står att tolk **får** ersättning om uppdraget avbokas senare än 48 timmar före uppdragsstart, exklusive helg.

Lotta påminner om att det även finns Hovrättsbeslut på att helgen ska räknas bort även i de fall där tolken är direktförordnad.

Personuppgifter: Vi berättar om att många medlemmar är obekväma med att personuppgifter delas så frikostigt och att tolkarnas adresser är fullt tillgängliga på bekräftelser.

Sofia: Uppgifter lämnas inte automatiskt ut för att de kommer in till domstolarna.

Lotta berättar att de flesta domstolar skickar ut bekräftelser med adresser utan att maska eller ha några betänkligheter.

Sofia: Domstolsverket har mallar för domstolarna hur man kan göra med personuppgifter.

Lotta: Sparas alla inkommande mejl? Tolkar skickar ju mejl med sitt personnummer vid förfrågan från direktförordning. Det behövs inte alls för F-skattare enligt Örjan.

RÄTTSTOLKARNA

Rätt tolk för rättsväsendet är en rättstolk

Sofia: Alla handlingar behöver inte sparas. Det är många lagstiftningar som kommer in här. Det finns också gallringsföreskrifter och så vidare. Domstolsverket har inget mandat att besluta att alla domstolar ska göra på samma sätt.

Har adressuppgifter med restidsbedömningar att göra? Ja, kanske. Det är bra att kontrollera att tolken inte åker för långt. Men det kan bedömas på andra sätt.

Domstolsverket påpekar att de inte kan göra så mycket åt detta rent konkret då domstolarna själva bestämmer hur de vill agera. Tolkar som anser att deras personuppgifter hanterats felaktigt bör anmäla det till domstolens dataskyddsombud.

Inbjudan till domstolarna om att Rättstolkarna kan komma och föreläsa.

Rättstolkarna skrivit text till en inbjudan till att komma och föreläsa men har inte skickat ut den än till domstolarna eftersom vi ändå inte kan komma till domstolarna på plats just nu.

Domstolsverket erbjuder sig att hjälpa till att lösa onlineföreläsning om det skulle vara aktuellt.

Limiter på utljudet? Hur ska tolkarna skyddas från hörselskador?

Anna Nerhammar har diskuterat detta med sin chef. Det går att köpa en 70 kronors förlängnings-kabel med volymkontroll, men det kan inte göras från Domstolsverkets sida eftersom tolkar inte är anställda. Men de kapar hur som helst inte automatiskt topparna på så sätt att de skyddar tolkarna från för höga ljud. Det kan möjligtvis vara så att en bärbar limiter som kostar kring en tusenlapp kan lösa problemet. Efterforskningarna fortsätter. Dock står det klart att om tolkarna vill ha något sådant så får tolkarna bekosta detta själva. Domstolsverket kommer inte att betala för den här typen av utrustning.

Rättstolkarna informerar om att det fortfarande är något godtyckligt hur säkerhetskontrollerna genomförs vid de olika domstolarna. Till exempel är det nu återigen förbjudet för tolkar att ta med sig handsprit in på Jönköpings Tingsrätt.

Thomas Östman är säkerhetschef och jobbar på säkerhetsenheten och har kontakt med många säkerhetsvakter. Rättstolkarna kan maila Anna Nerhammar som kan förmedla kontakt om vi har synpunkter.

Rättstolkarna avslutar med att berätta att när vi träffar domstolarna så upplever vi att domstolarna uppfattar det som att det finns en stor brist på tolkar, medan många av våra medlemmar upplever att de kan ta fler uppdrag. Diskussion om detta flyttas till nästa möte på grund av tidsbrist.
